

זיכרונות ליום המחר או: סיפורו של שבועון

מירושלים גם את שם מדורו בדואר היום. כך הפך "9 בערב" המדור ל-9 בערב השבועון. תמו"ר עריכה, כתיבה ומה שנקרא באותם ימים, יי"צוג" התחייב קומרו, הפינאנסיר, שלם לקיסרי, העורך, את הסכום של 6 לירות מנדטוריות לחוד דש. סכום לא מרשים במיוחד אך גם לא מבוסס כימים שבהם הלירה, היתה הרבה יותר דשנה משהיא היום, כפי שיכתוב קיסרי ב-1975.

גיליונו הראשון של 9 בערב הופיע ב-11 במרס 1937, כ"ח אדר תרצ"ז לפי מנייננו, והעורך מספר שנמכר ב-4,000 עותקים, תפוצת-שיא בי אותם ימים. אבל לא לעולם חוסן. חלף שבוע ועוד שבוע והתפוצה החלה יורדת. ראה הפינאנסיר קר מרוב — שהיה, אגב, מוציא לאור של העיתון העברי הראשון לענייני קולנוע אחרי 2,000 שנים בלתי-קולנועיות — כי העניינים בכי רע והסתלק מן העסק. קיסרי, חסר כל ניסיון ניהולי

כימים אלה חגג העולם הזה את מלאות 50 שנה להיווסדו. המסיבה באולם האחים של הסינרמה נערכה ב-29 באפריל 1987. אבל אותו יום לא מלא לעולם הזה 50 שנה, כי אם 50 שנה ו-49 ימים, ואילו על גבי שני שערי של השבועון מופיע כבר הציון "שנה 51" מאז שילדה 1986, כלומר, חודשים רבים לפני שמלאו לו 50 בק"י צור. הכל קצת מבולבל, לא מדויק ולא כרוניר לוגי — כראוי לעיתון שתמיד היה פרטזאני — בכל ההוראות של המושג.

למעשה התחיל הכל ב-9 בערב. כלומר, לא בדיוק באותה שעה אבל בשבועון שזה היה שמו. כל המעוניין בפרטים נוספים על אלה שברשימה זו מופנה בזה לסיפור הנאה של אורי קיסרי, עור"כ של השבועון (אז עוד לא "מסויים") שנקרא בשם 9 בערב והסב אחר-כך את שמו להעולם הזה. שם הספר: זיכרונות ליום מחר. כלומר

מה הקשר בין מדור בידור בעיתון ירושלמי לבין מי שעתידי להיות "השבועון המסויים" בתל-אביב? מי הם ראובן ינואר ומשה מייזלס או בנה של חסיה שיף היפה והתמירה? מי הציע

לקרוא להעולם הזה בשם "העוילאם הזה" במיבטא יידישי אבל במילרע? ומדוע לא אהב אורי קיסרי את ה"נכס" שייסד וערך, ולעומת זאת סימפט "גבר צעיר, בהיר ואהוד" ש"זורר את סקרנותו? מדוע עברו אחר-כך "חתולים שחורים" בין השניים?

כל מה שרצית או לא רצית לדעת על 9 בערב, על העולם הזה של קיסרי ועל העולם הבא (אחריו).

כל דיברי הסיפורות, הראיונות, החידודים והאנקדוטות, כמו גם המודעות המובאות כאן, לקוחים מתוך גיליונו הראשון של 9 בערב, אביו-מחוללו של העולם הזה של אורי קיסרי, שהוליד את העולם הזה של אורי אבנרי — ממש כמו בתנ"ך ובברית החדשה.

קומון התל-אביבי העיר. פעם עיתונאי — תמיד עיתונאי והנה מופיעים גם ראובן ינואר שעתיד להחליף את שמו לראובן ינאי ולהיות לעורכו הראשון של מעריב לנוער. ומשה מייזלס שעור הספיק להור" ציא לאור בווינה מחברת שירים בגרמנית וקיסרי מחבבו במיוחד ומפקיד כידיו, בשנות מילחמת העולם, את הדיווח על הקרבות נגד רומל במידבר המערבי. לא, לא מידבר סיני, כי אם הרצועה הי מידברית הארוכה המשתרעת בין טוברוק (שום קשר לבירה טוברגו) לבין מרסי-אמטור, זוכרים לא שאלתי ברצינות, רק בצחוק, איי איי...

וגם הוא, מייזלס, עתיד לשנות את שמו ול- היקרא בישראל — לא תנחשו — רפאל בשן, שעורכי מעריב — כך קיסרי — הצליחו להח" ניק בו כל לחלוחית של פיוט, והנה גם מיודענו נערה-חמודות עוריה רפפורט (שום קשר ל"אני לא רפפורט") נער עם הנערים בכריגרה —

אורי קיסרי ויודיה בעצם מעולם לא אהב...

אבל זה כבר מאוחר יותר — וקולו "קטיפה מת" נגנת" (יפה, הקיסרי הזה). והנה מופיעה גם אורה זונשטיין שתשנה את שמה לשם-אור ותחליט שצריך לגרש את כל ערביי יש"ע (על מישקל רשע, כמוכן). ושם רשימתה הראשונה נראה כי עיני עורכנו יורמני מאור: "לא אלך לעבודה!" ולא ברור אם היתה סוציאליסטית, חס וחלילה, או סתם מפונקת.

באותה תקופה נראות גם אבא אחימאיר — כן, אבא של אחימאיר שלנו, איש "ברית הבריונים" הלא-בריון — לספק לקיסרי מה שמכונה עור היום בעגה העיתונאית "פרופילים", ריוקנאות

לכסנדר פן שאותם שכח קיסרי להזכיר, ודב פרידריך. לונה הבמאי וירדנה כהן המחוללת, ודב ויגאל קימחי ומנהיג "פועלי ציון" זרובבל (!) ומיודענו שמעון סאמט, ייברל לשנים ארוכות, שאף כיכר את יוכלו של העולם הזה כימים אלה בהשתפוטו. והיה ברוך קרופניק (קרווא), לימים עורך מדור הסיפורות של הבוקר הצנייני-כללי והיתה חנה רובינא והיה עימנאל הרסי המשורר והפיזומונאי שגם חיבר "סקיצות" פארודיות וסאטיריות, והיתה מרים ברנשטיין-כהן והיה, כמוכן, אביגדור המאירי.

האחרון סקר את חיי התיאטרון בארץ. קרי: בתל-אביב, אבל לא הניח ידו גם מכל נושא אחר שבעולם. קיסרי: "הוא כותב כדרכו, בחריפות, על רובינא ועל אהבה והתאהבות." אבל המאירי כותב גם על ירדיו ומתחשבן כהוגן עם ירדיו ומשנאו (הלא-מעטים) ומקדים בכך בכארבעים שנה את דן עומר ז"ל. השתתף גם יוסף אריכא, בעל ה"רומאן לחם וחזון שהיקנה לו מוניטין, ואילו ורדינה שלונסקי, המוסיקאית ואחות המשורר, סקרה את המוסיקה בארץ, קרי: בתל-אביב, שעה שהצייר הנודע יצחק פרנקל, מורם של רבים מכני הדור השני של אמני ארץ-ישראל, כיהן בי תור הרפי לביא המקומי. אחר-כך הצטרף לכות" בים גם ידידי יהודה האורחי מנחתו עדן ו... כן: אמנם עוד אין "רחל המרכלת" אבל כבר יש מדור גראפולוגי. היוזם: איש קיבוץ, ואב בני-עקב. והי קוראים שולחים את כתב ידם והוא מנתח על פיו את אופיים. ויש להניח שלעולם כבר לא נדע אם לא נהג להעיר להם, בעל-פה, כי הוא מכיר מתוך כתביהם שהם עתידים לרכוש את גיליונות 9 בערב עוד שנים רבות וארוכות.

קטיפה מתנגנת
ויום אחד הגיע הדוקטור אמיל פויררשטיין, אף הוא ממשתתפי מסיבת היובל, ופתח במדורו "הי מזורה הדיפלומטית", שהיה — דיכרי קיסרי — "שופרא רשופרא של מדור", ו"כל סודות הדיפ" לומטיה והפוליטיקה השתקפו בו". ופיתאום מצ" טרף מירד שיף החותם עדיין בשם דר (לימים יהיה זה אחד משמות-העט של ידידי א"ד שפיר או אר"ש) והוא מחברו של הרומאן שמעון צהמרא הכנעני הזכור לטוב. וקיסרי מתלהב: "בנו הצעיר של המורה מאיר שיף ז"ל, מורה למופת, אחיו הצעיר של ישורון שיף המנוח, ממפקדי ההגנה, בנה של חסיה שיף היפה והתמירה, כמעט עד יום מותה, מבית הגינזבורגים של פתח-תקווה — מי מסוגל לשטח מגילת-יוחסין רבה ועשירה יותר? או לשטח מגילת-יוחסין בכלל. בימינו, כמו בן.

וכל "המגילה" הזאת מצטרפת לשבועון ומח" ברת שבוע בשבוע מדור בשם "מה שהאיר הפנס". אלא שמירד שיף זה, כשם שבא — כך גם נסתי לק. "יום אחד", כותב קיסרי, "נעלם ושוב לא ידעתי היכן הוא." אבל אנתנו הלא יודעים: במי

ועיסקי, נשאר לבדו בתשע בערב של ערב תל-אביבי רגיל כשהוא מטופל בשבועון התלוי על צווארו.

גראפולוגיה ופיוט
נשאר לבדו? לא לגמרי מדויק. דיפדוף בגיל" יונות השבועון, שנתאפשר באריכות אנשי מחל" קת כיתביהעת של הסיפירה העירונית בבית אריאלה, מגלה רשימת משתתפים ששום כתב" עת יומרני לסיפורת אוונגארדית לא היה בוש בה בימינו. מי לא היה שם? מאכס ברוד, מחשובי הסופרים שהגיעו לארץ עם העליה המרכז-איריר פית, והסופר והמתרגם מנשה לויץ — "אציל מ" לידה, מעין נסיד בעל הליכות ונימוסים, ששוב אין רואים מכוונו בחוצותינו". יכתוב עליו קיסרי — אשר סיפק לשבועון "נובלות קצרות" ואף תירגם לעיתון (קיסרי טועה מעט: ה"נובלות" של לויץ ל-9 בערב לא כללו גם אחת מאלה שאותן הוציא כסיפור מאה לילות ביפו העתיקה). והיה אריה נבון, שעליו כותב קיסרי כי "אף כי היו לו קאפריזות של פרימאדונה, הנה היתה בו גם מידה של ענווה, ענוות אריסטוקראטים", והיה הקרי-קטוריסט אדם שליין.

והיה לא-יפחות ולא-אחר מאשר חברו של נבון, נתן אלתרמן, שעדיין לא הוציא אז את סיפורו הראשון כוכבים בחוץ (1938). והיה י. סערוני (קיסרי: "קו של נזיר, הנשמר מאכילה גסה") והיו ישראל זמורה המבקר והמתרגם, ואשר כרש וא